

URŠKA VRANJEK OŠLAK

SLOVENSKO LASTNOIMENSKO BOGASTVO OBČINE
ZELL-SELE

COBISS: 1.19

[HTTPS://DOI.ORG/10.3986/JZ.29.1.10](https://doi.org/10.3986/JZ.29.1.10)

Zell-Sele: pohodniški zemljevid z ledinskimi in hišnimi imeni, Zell-Sele: Gemeinde/Občina Zell-Sele, 2022.

Občina Zell-Sele je avgusta 2022 v sodelovanju s Slovenskim narodopisnim inštitutom Urban Jarnik izdala pohodniški zemljevid Občine Zell-Sele, ki poleg običajnega zemljepisnega lastnega imenja vključuje tudi bogat nabor slovenskih ledinskih in hišnih imen. Zbirko imen sta prispevala Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik in Interesna skupnost selskih kmetov. Besedila sta pripravila Občina Zell-Sele in Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, podatki pa so bili črpani iz virov Avstrijskega geodetskega zavoda.

Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik opravlja pomembno delo pri ohranjanju in uveljavljanju slovenskih imen zemljepisnih danosti na dvojezičnem območju. Sodelavci inštituta so strokovnjaki s področja standardizacije v posebnih okoliščinah dvojezičnega okolja, kjer se morajo sicer trdna jeziko(slo)vna in standardizacijska načela tudi nekoliko prilagajati (načela mehke standardizacije). V preteklih letih so v pripravo novega občinskega zemljevida Občine Zell-Sele vložili veliko truda. Posebnost tega zemljevida je, da vključuje največje število na terenu preverjenih in po sodobnih smernicah standardiziranih slovenskih zemljepisnih imen (zlasti ledinskih in hišnih) s tega območja do zdaj.

Osrednji zemljevid Občine Zell-Sele z legendo je pripravljen v merilu 1 : 25.000. V izdelavo zemljevida je bila vključena kartografinja univ. dipl. inž. Irena Slavkov, sodelavka inštituta. Krajevna zemljepisna lastna imena so izpisana v krepki ali navadni pisavi, nekrajevna zemljepisna lastna imena pa različno glede na to, ali gre za gorska (krepko in ležeče, npr. *Grintoutz / Vókovnikov Grintovec*), vodna (ležeče in v modri barvi, npr. *Ribnitza / Ribnica*), ledinska (ležeče, npr. *Oringeljni*) ali hišna imena (navadno in pokončno, npr. *Malávdar*). Kjer se naglasno mesto slovenskega imena razlikuje od pričakovanega, je to posebej

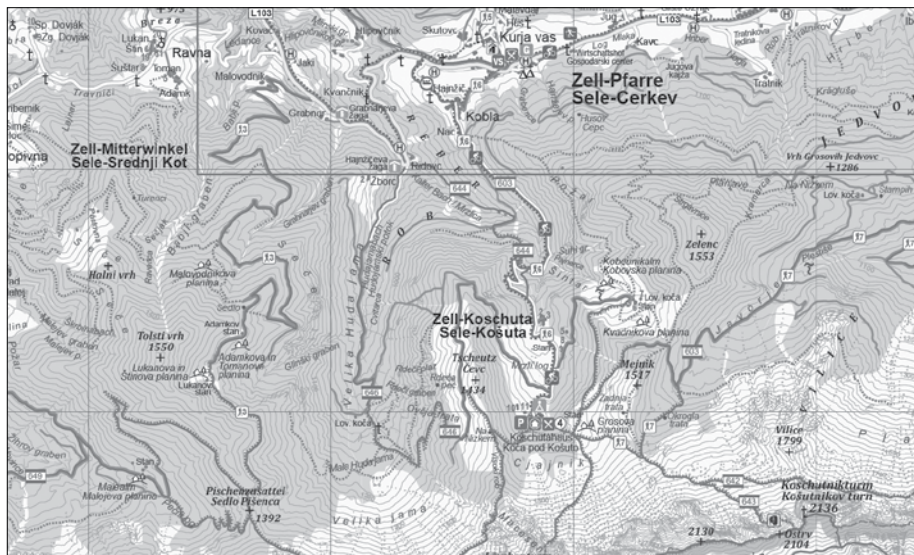
Urška Vranjek Ošlak ■ ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Ljubljana ■
urška.vranjek@zrc-sazu.si ■ <https://orcid.org/0000-0003-3374-4228>

označeno z ostrivcem. Na zemljevidu so označeni državna in občinske meje, ceste in pomembnejši objekti, pohodniške poti in turistične zanimivosti. Kjer obstajata tako ime v nemščini kot ime v slovenščini, sta navedeni obe. Nekatera imena so zapisana le v slovenščini, predvsem hišna in ledinska imena, ki jih tudi nemško govoreči uporabljajo v izvorni slovenski obliki. Avstrijski geodetski zavod je pri določenih imenih sprejel tudi zapis nekaterih glasov s slovenskimi črkami (npr. *Hajnzgraben / Hajnzhev graben*).

Na manjših stranskih zemljevidih je prikazana umestitev Občine Zell-Sele v Avstrijo in zvezno deželo Koroško. Večji občinski zemljevid spremljata še izsek karte občine Sele s hišnimi ledinskimi imeni (v merilu 1 : 8000) in manjša karta dela Sele-Cerkev (v merilu 1 : 3000) z legendo. Pri hišnih imenih so dodane tudi hišne številke.

Vsebinski del zemljevida zajema dvojezične opise naravnih in kulturnih znamenitosti ter številne predloge za prostočasne dejavnosti. Podrobno so opisane nekatere pohodniške poti, ki so primerne za družine. Opisani so izhodišče, dolžina poti in njeno trajanje. Podobno so opisane tudi zavarovane plezalne poti na *Košutnikov turn*, *Cjajnik* in *Hudi turn* oz. *Veliki vrh*, dodana sta oznaka zahtevnosti in opis smeri. Izpostavljeno je, da spadajo Sele med gorniške vasi, ki ležijo sredi neokrnjene narave. Obiskovalci se lahko poučijo o vključenosti Sel v turistično regijo Vrbsko jezero – Rož, o informacijskem Alpinskem centru Zell-Sele, Unescovem globalnem geoparku Karawanken/Karavanke, možnostih za zimske športe, gostinski ponudbi in številnih drugih zanimivostih.

Slika 1: Izsek iz zemljevida Občine Zell-Sele

Ledinska in hišna imena na Koroškem so od leta 2010 del Unescovega seznama nesnovne kulturne dediščine v Avstriji. Mnoga od imen, ki so v ustni rabi povsem živa, so tokrat prvič zapisana na zemljevidu. Več o njih je mogoče prebrati na *Kulturnem portalu ledinskih in hišnih imen FLU-LED*, dostopnem na naslovu www.ledinskaimena.si. Na portalu je nova selska karta dostopna v formatu PDF, v kratkem pa bodo imena objavljena tudi na digitalni karti.

Zemljevid Občine Zell-Sele je obogaten s slikovnim gradivom in klicnimi številkami za klic v sili, na voljo pa bo tudi v obliki, primerni za pametne telefone.

Zemljevid je pomembno promocijsko orodje za širjenje védenja o slovenski nesnovni dediščini tega območja, hkrati pa predstavlja pomemben korak v smeri poenotenja lastnoimenske podobe avstrijske Koroške. Bistvena težava pri popisovanju krajevnih in drugih zemljepisnih imen na dvojezičnem območju je namreč ta, da se kljub trudu raziskovalcev v občinskih in državnih publikacijah vedno znova pojavljajo napake, povezane z razkorakom med uveljavljeno glasovno podobo imena in njegovo poknjiženo obliko. Zemljevid Občine Zell-Sele bo tako poskrbel za enotnejše vključevanje slovenskih imen v prihodnje publikacije, s tem pa bo zagotovljeno ohranjanje nematerialnih lastnoimenskih zakladov za prihodnje rodove.

JEZIKOSLOVNI ZAPISKI

A

- 413 a 98
413 abeceda 74
413 abecedaren, -na, -o 75
413 abota f 76
410 aboten, na, -o 1
413 ah! 99
413 ahkati v 78
490 áko 37
413 aldov m 79
413 aldovati v 80
490 ali 38
413 apnen, -a, -o 82
413 apno n 83
410 apostol m 2
413 apostolski, -a, -o 84
413 alpe f 81
410 arati v 3
413 arhangel m 86
501 armada f 46

B

- 410 baba f 4
410 babica f 5
411 babine f pl 22
410 babjeveren, -na, -o 6
411 babjeverstvo n 21
411 babnica f 23
410 babura f 7
411 bádati v 24
410 bahač m 8
411 baharija f 25
410 bahati v 9
410 bajalec m 10
410 bajalica f 11
410 bajati v 12
410 bajen, -na, -o 13

- 411 bakla f 28
411 baklada f 29
411 bakren, -a, -o 30
411 bakro n 31
411 bakrorez m 32
411 balvan m 34
411 ban m 35
411 bangar m 36
411 banja f 37
411 bankovec m 38
411 bar 39
411 bara f 40
410 barantati v 16
411 barantija f 41
411 barek, -a, -o 42
501 balena f 14
411 barinat, -a, -o 43
411 bariš m 44
411 barka f 45
411 barovčin m 46
411 bars m 47
411 baršun m 48
411 barva f 49
411 barvarija f 50
410 barvati v 17
492 barven, -na, -o 38
492 barvotisk m 39
410 basati v 18
411 basen f 3
492 basna f 40
492 basulja f 41
411 baš 51
410 batati v 19
410 bati se v 20
411 batina f 52
410 baviti se v 21
410 bdeti v 22

29.1 (2023)

Jezikoslovni zapiski 29.1 (2023)

ISSN 0354-0448

Uredniški odbor **Hubert Bergmann, Metka Furlan, Alenka Jelovšek, Mateja Jemec Tomazin, Karmen Kenda-Jež, Valerij M. Mokijenko, Alenka Šivic-Dular, Andreja Žele Peter Weiss**

Urednik **Alenka Jelovšek**

Tehnična urednica **Donald Reindl, DEKS, d. o. o.**

Prevod izvlečkov in povzetkov v angleščino

Naslov uredništva **Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU)
Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
Novi trg 4, SI-1000 Ljubljana, Slovenija**

Telefon **+386 1 4706 160
peter.weiss@zrc-sazu.si, isj@zrc-sazu.si
<http://ojs.zrc-sazu.si/jz>
<http://bos.zrc-sazu.si/knjige/index.html>**

Izdal **ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša**

Založila **Založba ZRC**

Zanju **Oto Luthar, Kozma Ahačič**

Glavni urednik **Aleš Pogačnik**

Prelom **Simon Atelšek**

Oblikovanje **Evita Lukež**

Tisk **Cicero, Begunje, d. o. o.**

Naklada **200 izvodov**

Letna naročnina **10 €**

Letna naročnina za študente **8 €**

Cena posamezne številke **7 €**

Cena dvojne številke **12 €**

Naročila sprejema **Založba ZRC, p. p. 306, 1001 Ljubljana, Slovenija**

Telefon **+386 1 4706 464
zalozba@zrc-sazu.si**

ARRS

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

Revija izhaja s podporo
Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Jezikoslovni zapiski so uvrščeni v mednarodne zbirke podatkov
MLA International Bibliography of Books and Articles on the
Modern Languages and Literatures, New York, ZDA; Bibliographie
linguistique / Linguistic bibliography, The Hague, Nizozemska;
IBZ, K. G. Saur Verlag, Osnabrück, Nemčija; New Contents Slavistics,
Staatsbibliothek zu Berlin, Nemčija.

To delo je na voljo pod pogoji slovenske licence Creative
Commons 4.0, ki ob priznavanju avtorstva dopušča nekomercialno
uporabo, ne dovoljuje pa nobene predelave.

